

Catalunya: nova etapa

U. Nova etapa. L'actual procés polític de Catalunya ha entrat ja en una nova etapa. A partir del 9-N del 2014, l'etapa del referèndum/consulta haurà quedat definitivament endarrerit. Que una demanda d'aquest calat estructural tingui un suport d'entre el 70% i el 80% de la ciutadania catalana no suposa per a aquest Estat més que una mera anècdota. Així ho ha manifestat explícitament un dels exmagistrats del TC que va "resoldre" contra l'Estatut (2010). En temes democràtics resulta una actitud impresentable, però en termes de la cultura jurídica espanyola és una qüestió de mera aplicació lògica d'una legalitat interpretada només des d'una de les parts en conflicte.

La negativa frontal de l'Estat a tractar de resoldre un tema de fons de naturalesa eminentment política el situa en el grup de les democràcies i estats de dret més primitius del món occidental en termes de pluralisme i de legitimitat democràtica. Refugiarse en la mera legalitat és adoptar la tàctica de l'es-truc, especialment quan aquesta legalitat ha estat interpretada en les darreres dècades –amb nova intensitat els últims anys– des de premisses d'unitarisme nacional i de recentralització competencial per part del Govern central i dels tribunals.

Així com hi ha fonamentalismes religio-

sos, es pot dir que també hi ha fonamentalismes constitucionals. Napoleó deia que la religió és un mitjà formidable per tenir quieta la gent. L'Estat espanyol pretén el mateix amb la Constitució del 1978. I parafrasejant Arthur C. Clarke que deia que "la tragèdia més gran de la humanitat pot haver estat el segrest de la moralitat per part de la religió", es pot dir que la major tragèdia de les democràcies pot ser el segrest del pluralisme i de la raonabilitat política i moral per part del fonamentalisme constitucional.

Dos. El nou 9-N. Donada la impossibilitat pràctica de fer una consulta amb els requeriments legals i procedimentals que presideixen aquests processos en democràcies més civilitzades (Canadà, Regne Unit), cal entendre el "nou 9-N" com una jornada de participació i de mobilització que, a més, inclou urnes i una votació ciutadana.

El poder central ha quedat una mica desconcertat per aquesta iniciativa del Govern donat el caràcter de participació ciutadana sense que hi hagin actes administratius fàcilment impugnables. Fins al punt que sempre quedarà insatisfet amb si mateix: si no hagués presentat el recurs seria acusat de dèbil per amplis sectors del PP i del PSOE, i presentant-lo corre un greu risc d'ineficiència, amb una mobilització que sigui un èxit, incloses fotos a la premsa internacional sobre el segrest de la democràcia a Espanya.

Crec que cal mantenir la convocatòria del nou 9-N diguin el que diguin les institu-

cions de l'Estat. Cal que aquest dia hi hagi urnes i cues de ciutadans amb vots a la mà. És la imatge més clara de democràcia, una imatge que tothom entén. La mobilització s'ha de mantenir i cal que sigui un èxit de participació, tant de cara a la mateixa ciutadania com en relació amb els actors internacionals. El nou 9-N se situa en el terreny del mus polític. I la partida serà llarga.

Tres. Partits i organitzacions socials. Per

Tothom hi té un paper important, però el país el lideren les seves institucions, president, Govern i Parlament

aconseguir coses grans s'ha de saber pensar en gran. I cal saber actuar amb sentit d'Estat. L'Estat té recursos de sobres per actuar de manera contundent: polítics, jurídics, econòmics, mediàtics i internacionals. A partir del 9-N caldrà internacionalitzar el procés molt més que el que s'ha fet fins ara. Caldrà anar desespanyolitzant-lo. Resulta imprescindible que des de Catalunya s'actui amb molta professionalitat, cosa que passa per saber distingir entre l'objectiu fonamental i els objectius secundaris de cada partit o organització. A partir d'ara no hi haurà marge per a actituds equívokes. Els

consensos són importants, però ho són més els continguts del consens. D'altra banda no s'ha de confondre mai el paper de les institucions i el paper de les organitzacions socials. Crec que alguns partits i organitzacions socials a vegades pensen en petit o en un termini molt curt. Per estar a l'altura de la professionalitat i de la racionalitat política que el país necessita, cal pensar en gran i actuar en termes d'Estat, però entenen amb claredat quin és el lloc i funcions que cadascú ocupa i realitza en aquest procés. Tothom hi té un paper important, però el país el lideren les seves institucions, el president, el Govern i el Parlament.

En la nova etapa que el procés inicia aquest mes de novembre del 2014, tot apunta que anirem a unes eleccions al Parlament, que adquiriran un sentit pràctic de caràcter plebiscitari. Crec que hi ha dos criteris que els partidaris de la independència han de considerar sobre el tema de les llistes: 1. Establir la decisió que doni més vots (cal estudiar rigorosament les diverses possibilitats i no improvisar, és a dir, cal decidir amb informació contrastada i no amb meres intuïcions o informacions i anàlisis parcials), i 2. Assegurar que es manté l'actual lideratge del president de la Generalitat: amb ulls internacionals no s'entendria gens un canvi de lideratge en aquests moments. Són dos criteris clau. Poden semblar aparentment contradictoris, però es poden combinar. Ho anirem comentant. ●